

“ข”ายที่ดินสวนมะพร้าว จำนวน 12 ไร่ เหมาะพัฒนาเป็นที่ดินจัดสรร สร้างบ้านจัดสรร รีสอร์ทเพื่อการพักผ่อน หรือจะทำเป็น ปอถุ้ง บ่อปลา หรือ อื่นๆ ขณะนี้มีผลผลิตมะพร้าวพร้อมเก็บขายได้ เจ้าของชายเอง ถ้าเหมาะหมดเจ้าของลดพิเศษ ค่าธรรมเนียมต่างๆ คนละครึ่ง หรือแล้วแต่จะตกลงกัน รีบหน่อยนะคะ เพราะอัมพวา กำลังบูม ราคาตารางวาละ 1,200 บาท แบ่งซื้อได้ตั้งแต่ 6 ไร่”

ประกาศแจ้งความนี้ทำเอาผมอยากไป อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ให้เร็วที่สุด

ได้ยินคนเป่าหูเรื่องไปเที่ยว “ตลาดน้ำอัมพวา” บ่อยครั้ง หลายคนว่าดีอย่างนั้น ดีอย่างนี้ คนเยอะ ของกินเพียบ บรรยากาศแคลคลึง (ออกเสียงเหมือนกำลังชากเสลดในลำคอ) ฯลฯ ผมจึงดันกระแสนการท่องเที่ยวอันชื่อยาวากันไม่ไหว ลองทำการบ้านสำหรับการเดินทางดูก่อน ค้นคว้าองค์ความรู้ทางโลกไซเบอร์เพื่อเป็นข้อมูล สิ่งหนึ่งที่พบก็คือ “ประกาศขายสวนมะพร้าว” นี้เอง

คิดแบบพวกคนแก่เสียดายของเก่า “เราต้องรีบไปเห็นสวนมะพร้าวของชาวอัมพวา ก่อนทุกอย่างจะสูญสลายหายไปหมด”

ชักชวนเพื่อนท่องเที่ยวอย่างง่ายๆ กระโดดขึ้นรถ ในจำนวนเท่าแก๊งค์หนึ่งพอจะจุได้บายแก่ๆ ของวันเสาร์จึงค่อยๆ คุบคลานออกจากกรุงเทพฯ ได้ทางด่วนลงพระราม 2 ผ่านเมืองพี่เมืองน้องของอัมพวาอย่าง “มหาชัย” แล้วให้คิดเงินผม พุดคุยถกเถียงกันเรื่องจำนวนประชากร “หม่อง” ที่มาอาศัยอยู่ในเมืองแห่งนี้จนตามสถานที่ราชการต้องมีการพิกษาพิกากับ ยังไม่ทันจะจบเรื่อง ก็เจอนาเกลือ เจอปลาญแม่กลอง ฯลฯ

เรื่องราวที่เราพุดคุยเปลี่ยนไปตามสองข้างทาง ทำนองคล้ายเป็นหนัง Road Movie ยังหาจุดจบของเรื่องเล่าไม่ได้

ในที่สุด เราก็มารู้ถึง “อัมพวา”

อัมพวา ในความหมายของหลายๆ คน อาจจำกัดอยู่แค่ “ตลาดน้ำ” ยิ่งถ้ามาถึงตอนพระอาทิตย์กำลังจะลับฟ้าด้วยแล้ว ให้ไปเที่ยวชมที่โน้นได้ นอกจากการมาเดินเบียดเขตราผู้คนมากมาย เพื่อแย่งกันถ่ายรูป แม้ถึงกัน แม้ถึงกัน แม้ถึงกัน

ที่‘อัมพวา’ เรื่องของชายผู้ยืนหยัดจะทำสวนมะพร้าวต่อไป

ยังอยากอยู่ต่อ (เพราะสวนมะพร้าวที่อยากเห็นยังไม่เห็นเลย) แต่หลายคนคิดจะกลับกรุงเทพฯ เพราะไม่อยากเสียค่าที่พักโดยใช่เหตุ

แต่แล้ว เหมือนฟ้าเป็นใจ เพื่อนอีกชุดหนึ่งซึ่งไม่ได้เดินทางมาพร้อมกัน โทร.แจ้งว่า จะตามมาสมทบพบเจอกันเพื่อสังสรรค์เล็กๆ น้อยๆ ที่อัมพวา - เป็นว่าคืนนั้นเราต้องหนีเพิก

คืนวันศุกร์-เสาร์ ไม่ใช่เรื่องง่ายหากใครจะมาหาที่พักหลับนอนในอัมพวา ถ้าไม่โทร.จองไว้ล่วงหน้า มหาเอาตาบหนัก ก็อาจจะไม่ได้ห้องพัก หรือได้แต่คงไม่ถูกใจเท่าไรนัก

เราได้ที่พักไกลจาก “ตลาดน้ำอัมพวา” มากทีเดียว แต่ก็ขึ้นชอบเพราะในบริเวณเดียวกันนั้นมีร้านอาหารเล็กๆ ริมน้ำ ซึ่งเจ้าของบอกว่าจะนั่งกินนั่งดื่มกันเย็นๆ ได้เห็นตามสะพานทอดยาวริมฝั่ง “ดูแลตัวเอง” ดังนั้น เมื่อเพื่อนอีก 5-6 คนตามมาสมทบ คืนนั้นเราจึงตามสะพานกันเป็นการใหญ่ รุ่งเช้า ผมตื่นขึ้นมาพร้อมกับการคิดหาเรื่องตามประสา นักเล่าเรื่อง (โกหก) พบว่า มีตัวละครมากมายที่เป็นนักท่องเที่ยวอย่างพวกเรา คือ

แล้วลูกมาอยู่กับพร้อมหน้า บทสรุปก่อนจะรวบรวมเงินจ่ายค่าที่พักคือ ต้องรีบเดินทางกลับกรุงเทพฯ เพราะหลายคนยังมีงานค้างอยู่ จึงเป็นอันว่า สวนมะพร้าวที่ผมอยากเห็นก็ยังคงอยู่ในเงามืดต่อไป

เวลาผ่านไป ผมได้มาเห็นสวนมะพร้าวอัมพวาสมดังตั้งใจเมื่อได้ร่วมเดินทางกับเพื่อนร่วมงาน บ้านสวนหลังหนึ่งตรงข้าม “วัดท้องคุ้ง” เปิดต้อนรับโดยการนำทางของเด็กวัดซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ ในบ้านสวนหลังนั้น ผมได้เห็นกระบวนการขึ้นเก็บน้ำตาลมะพร้าว การเคี้ยวทำน้ำตาล เห็นร่องสวน เห็นเรือลำปั่นเล็กๆ ที่ใช้ในการสัญจรตามร่องสวน และออกสู่คลองน้อยใหญ่ ซึ่งมีจำนวนกว่า 300 คลอง เชื่อมแม่น้ำแม่กลองซึ่งเป็นเหมือนเส้นเลือดใหญ่ของคนที่

มะพร้าวที่ชาวอัมพวาปลูก ส่วนใหญ่เป็นมะพร้าวน้ำตาล หนอยถึง ปลูกเพื่อเอาน้ำตาล เพราะดินและระบบน้ำนั้นเหมาะสม น้ำตาลจืดเล็กน้อย (สองน้ำ) คือ น้ำที่ขังในบ่อน้ำจืด น้ำทะเลจากปากอ่าวแม่กลองจะดันน้ำจืดให้ไหลลงบ่อเป็นบ่อขังน้ำจืด น้ำที่ขังในบ่อขังน้ำจืด

กำลังตกอยู่ในสถานการณ์นี้ เขาเป็นลูกหลานชาวสวนมะพร้าวที่เข้าใจกับการเฝ้าดูสวนมะพร้าวของเพื่อนบ้านทยอยล้มหายตายจากที่ละสวนๆ ที่ดินถูกขาย บ้านสวนถูกเปลี่ยนเป็นรีสอร์ท แต่เขาก็ยืนหยัดและยืนยันว่าจะยังคงทำสวนมะพร้าวต่อไป ไม่มีทางขายมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษนืออย่างแน่นอน

ชายหนุ่มจึงมีความคิดแบบที่ทางรัฐบาลเรียกว่า “ครีเอทีฟ อีโคโนมี (Creative Economy)” - เปลี่ยนสิ่งที่มีทั้งหมดให้เป็นต้นทุน จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใครอยากดูอยากเห็นกระบวนการเกี่ยวกับการปลูกมะพร้าว การทำน้ำตาลมะพร้าว สามารถเข้ามาชมได้ที่บ้านสวน

แนวคิดเขาไปได้สวย มีคนมาเที่ยวชมมากมาย คนเยอะขึ้นเรื่อยๆ เริ่มมีบางคนบันเรื่องการเดินทางที่ไม่ค่อยสะดวกสบายเท่าไรหรอก เพราะต้องจองรถไว้ไกลๆ แล้วต้องลำบากนั่งเรือ กว่าจะเดินทางเข้ามาถึงบ้านสวน บ้างก็นั่งว่า เข้ามาไกลขนาดนี้ ถ้าที่พักก็ สร้างรีสอร์ทรองรับนักท่องเที่ยวได้จะเป็นการดี

เขาจึงเริ่มทำรีสอร์ท ถมร่องสวนบางส่วนเพื่อตัดถนนสำหรับการเดินทาง

นักท่องเที่ยวมาเยือนมากขึ้นเรื่อยๆ รีสอร์ทขยายเพิ่ม มีร้านอาหารเสริมเข้ามา ร่องสวนถูกถมทำเป็นลานจอดรถ และในที่สุด สวนมะพร้าวของเขา ก็เปิดรับนักท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ มีการลงโฆษณาประชาสัมพันธ์...

“สวนมะพร้าวรีสอร์ท ริมน้ำคลอง ท่ามกลอง สวนสวย สดชื่น ร่มรื่นในหมู่ทิวมะพร้าว ท่ามกลองจากตลาดน้ำอัมพวาเพียง 500 เมตร บริการห้องพักที่เป็นส่วนตัวและสะดวกสบาย ในหลากหลายบรรยากาศ ทั้งบ้านทรงไทย บ้านเดี่ยว และบึงทะเลสาบ ควบคู่กันด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น โทร.เครื่องทำน้ำอุ่น ซาวเวอร์

เรื่องราวที่เราพูดคุยเปลี่ยนแปลงไปมีสิ่งซึ่งทางทำนองคล้ายเป็นหนัง Road Movie ยังหาจุดจบของเรื่องเล่าไม่ได้

ในที่สุด เราก็มายัง “อัมพวา”

อัมพวา ในความหมายของหลายๆ คน อาจจำกัดอยู่แค่ “ตลาดน้ำ” ยิ่งถ้ามาถึงตอนพระอาทิตย์กำลังจะลับฟ้าด้วยแล้ว ให้ไปเที่ยวชมที่ไหนได้ นอกจากการมาเดินเบียดแทรกผู้คนมากมาย เพื่อแย่งกันถ่ายรูปแย่งกันกิน แย่งกันซื้อข้าวของทั้งบนเรือและตลอดสองฟากฝั่งคลอง ก่อนจะปิดท้ายให้สมกับคำว่า “บรรยากาศแคลสสิก” ด้วยการนั่งเรือชม “หิ่งห้อย”

คืนนั้น สวนมะพร้าวที่ผมอยากเห็น จึงยังอยู่ท่ามกลางความมืด

เสร็จสิ้นภารกิจการท่องเที่ยวอัมพวาแบบนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เราก็มุ่งหน้าขึ้นรถเพื่อการเดินทางที่เหนื่อยล้ากันมาว่าค่าคืนนี้จะเอาอย่างไร ทางเลือกมีอยู่ 2 ทาง 1.คือหาที่พักเพื่อค้างคืน 2.กลับกรุงเทพฯ แล้วแยกย้ายตัวใครตัวมัน ผม

เราได้ที่พักไกลจาก “ตลาดน้ำอัมพวา” มากทีเดียว แต่ก็ชื่นชอบเพราะในบริเวณเดียวกันนั้นมีร้านอาหารเล็กๆริมน้ำ ซึ่งเจ้าของบอกว่า จะนั่งกินนั่งดื่มกันยันเช้าก็ได้เชิญตามสะดวก หมายถึง “ดูแลตัวเอง” ดังนั้น เมื่อเพื่อนอีก 5-6 คนตามมาสมทบ คืนนั้นเราจึงตามสะดวกกันเป็นการใหญ่ รุ่งเช้า ผมตื่นขึ้นมาพร้อมกับการคิดหาเรื่องตามประสา นักเล่าเรื่อง (โกหก) พบว่า มีตัวละครมากมายที่เป็นนักท่องเที่ยวอย่างพวกเรา คือมาเที่ยวเพื่อจะเปลี่ยนสถานที่กินเหล้า อยากได้อะไรต้องได้ อยากเห็นอะไรต้องเห็น เพราะคิดว่าตนเป็นลูกค้า ต้องได้รับบริการที่ถูกใจทุกอย่าง กรณีชาวบ้านริมคลองอัมพวาตัดต้นลำพูทิ้ง ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งผลจากนักท่องเที่ยวที่อยากเห็นหิ่งห้อย จึงล่องเรือกันทั้งวันทั้งคืน เสียงตั้งนำราคาอุทยานชาวบ้านไม่ได้หลับไม่ได้นอน เลยต้องออกมาปกป้องสิทธิของตัวเองด้วยการตัดต้นลำพูอันเป็นที่อยู่ที่กินของหิ่งห้อยทิ้งไป

เกือบเที่ยง กว่าทุกคนจะลุกจากเตียงนอน

น้ำตาล เห็นร่องสวน เห็นเรือลำปั่นเล็กๆ ที่ใช้ในการสัญจรตามร่องสวน และออกสู่อุโมงค์น้ำใหญ่ ซึ่งมีจำนวนกว่า 300 คลอง เชื่อมแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งเป็นเหมือนเส้นเลือดใหญ่ของคนที่นี่

มะพร้าวที่ชาวอัมพวาปลูก ส่วนใหญ่เป็นมะพร้าวน้ำตาล หมายถึง ปลูกเพื่อเอาน้ำตาล เพราะดินและระบบน้ำนั้นเหมาะสม น้ำลึกลับลึกเค็ม (สองน้ำ) คือ หัวน้ำขึ้นเป็นน้ำจืด น้ำทะเลจากปากอ่าวแม่กลองจะดันน้ำจืดที่ไหลมาจากป่าเมืองกาญจนบุรี กลับไปสู่คลองและลำกระโดงต่างๆ เข้าสู่ร่องสวน ครั้นพอน้ำลงก็แห้งซอด เป็นสภาพที่มะพร้าวน้ำตาลเติบโตและให้ผลผลิตดี

ร่องสวนมะพร้าวเชื่อมกับคลอง บ้านเรือนชาวอัมพวาส่วนใหญ่ปลูกสร้างโดยหันหน้าเข้าหาคลอง เพราะเป็นเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบาย แต่เมื่ออัมพวากลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ถนนจึงเริ่มคืบคลานเข้ามาแทนที่

ผมเดินเรื่องต่อ กำหนดให้ ชายคนหนึ่ง

มะพร้าวของเขาก็เปิดรับนักท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบ มีการลงโฆษณาประชาสัมพันธ์...

“สวนมะพร้าววิเศษ ริมคลอง ท่ามกลางสวนสวย สงบ ร่มรื่นในหมู่ทิวมะพร้าว ห่างจากตลาดน้ำอัมพวาเพียง 500 เมตร บริการห้องพักที่เป็นส่วนตัวและสะดวกสบาย ในหลากหลายบรรยากาศ ทั้งบ้านทรงไทย บ้านเดี่ยว และบังกะโล่สุดหรู ครบครันด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น ทีวี เครื่องทำน้ำอุ่น ชาวเวอร์ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีบริการพิเศษอย่าง ไลบรารี พระยามะเข้ ปั่นจักรยานชมสวน เยือนตลาดน้ำอัมพวา ล่องเรือชมหิ่งห้อย”

สวนมะพร้าวยังมีอยู่ แต่วิถีชีวิตของชาวสวนไม่มีให้เห็นแล้ว

มะพร้าวจากต้นร่วงทิ้งทุกวันๆ

เชตวัน เตือประโคน

chet_tawan@yahoo.com